

این قانون از این جهت مهم است که تأثیر بسزایی در انضباط مالی دولت و ایجاد سازوکارهایی برای مدیریت جریان نقدینگی و هزینه کردهای دولت دارد و می تواند از شدت کسری بودجه دولت کاسته و از استقرار دولت مرکزی و شبکه بانکی جلوگیری کند

در ارتباط است و انحراف در آن، ضررهای هنگفتی را به کشور وارد می کند. از این جهت باید این بخش از بودجه تحت نظارت نهادی خارج از دانشگاه قرار می گرفت که در موقعیت تعارض منافع در امر نظارت بر فعالیت خود نباشد؛ از این رو امکان سپردن اختیار تصمیم گیری، ریل گذاری و نظارت بر عملکرد دانشگاهها به یک نهاد درون دانشگاه نبود.

دانشگاه های علوم پزشکی متعهد به اجرای حساب واحد خزانه

طبق بند «ب» تبصره ۱۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۲، دانشگاه های علوم پزشکی و بیمارستان های تحت پوشش این دانشگاهها موظف گشتند که مبالغ حاصل از فروش دارو، لوازم، تجهیزات و ملزومات پزشکی را پس از گردش خزانه، منحصراً جهت بازپرداخت هزینه های تأمین و تدارک، دارو، تجهیزات و ملزومات پزشکی به داروخانه ها و شرکت های پخش تأمین کننده پرداخت کنند و سازمان های بیمه ای مکلفند هزینه دارو و تجهیزات و ملزومات پزشکی را به حساب جداگانه ای که دانشگاه اعلام می نماید واریز کنند. بر همین اساس و در راستای قانون با پیگیری های صورت گرفته در دولت سیزدهم، بیش از ۹۰ درصد دستگاه های دولتی از جمله چند دانشگاه علوم پزشکی به خزانه بانک مرکزی پیوستند. وزیر اقتصاد نیز در همین مورد بیان داشت که «یکی از پرونده های ما در وزارت اقتصاد شلختگی حساب های دستگاه های دولتی بود که در سال ۱۴۰۱ با تدابیر سختگیرانه و وزارت اقتصاد توانستیم چهار هزار حساب باقی مانده در این بخش را به کمتر از ۱۰۰ حساب برسانیم و ۶۱ دانشگاه علوم پزشکی نیز تمام تعهدات خزانه را متعهد شده اند که تا پایان اردیبهشت ۱۴۰۲ انجام دهند.» تکمیل اتصال تمامی دانشگاه های علوم پزشکی کشور به حساب واحد خزانه گام بلند وزارت بهداشت در راستای انضباط مالی و افزایش بهره وری است. اقدامی که زیرساختی مهم جهت تحولات نظام سلامت و پیشگیری از بر زمین ماندن مطالبات کادر خدمت بهداشت و درمان کشور است.

خود در خارج از خزانه بانک مرکزی را مسدود کرده و به حسابشان نزد خزانه داری بانک مرکزی منتقل کنند. همچنین در قانون ذکر شده است که عدم اجرای این قانون، در حکم تصرف غیرقانونی در اموال عموم است.

دانشگاه های علوم پزشکی، در مسیر قانون

با این وجود، دانشگاه های علوم پزشکی با استناد به ماده یک «قانون احکام دائمی برنامه های توسعه» در دولت های قبلی از ذیل تمامی قوانین و دستگاه های نظارتی خارج گردیده بود؛ بنابراین این ماده، دانشگاهها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فرهنگستانها و پارک های علم و فناوری که دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع قانونی ذی ربط می باشند بدون رعایت قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دستگاه های دولتی و فقط در چهارچوب مصوبات و آیین نامه های مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی مصوب هیأت امنا که حسب مورد به تأیید وزیران علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می رسد، عمل می کنند.

این مسأله هیأت امنای دانشگاهها را به ماشین امضا و تأییدکننده هزینه هایی که در راستای توسعه دانشگاهها نیست بدل کرده بود. درحالی که معنا و مفهوم هیأت امنایی بودن نظارت بر هزینه کرد دانشگاهها صرفاً در چهارچوب کارهای آموزشی، تحقیقی و پژوهشی دانشگاههاست و این مسأله ارتباطی با بخش اقدامات درمانی دانشگاهها ندارد. ضمن اینکه باید تأکید کرد که در دانشگاه های علوم پزشکی، بخش عمده ای از درآمدها ربطی به حوزه آموزشی آنها ندارد و اکثریت آن مربوط به حوزه درمانی است. به عبارت دیگر، منظور قانونگذاران از واگذاری نظارت بر هزینه کرد دانشگاهها به هیأت امنای هر دانشگاه، تنها معطوف به بخش آموزشی، تحقیقاتی و پژوهشی آنهاست که البته مقدار قابل توجهی از بودجه آنها بخش مهمی از بودجه این دانشگاهها صرف امور درمانی می شود، یعنی مستقیم با سلامت و درمان مردم

را فقط از طریق حساب های افتتاح شده نزد بانک مرکزی انجام دهند.

حساب واحد خزانه، ابزار کنترل اتلاف منابع

اجرای قانون حساب واحد خزانه و ایجاد سازکار پرداخت به ذی نفع نهایی، این امکان را به دولت ها می دهد که بتوانند بر مصارف و درآمدهای خود اشراف کامل داشته باشند. قانونی که توسط بیش از ۹۰ درصد دستگاه های دولتی اجرایی شده است.

حساب واحد خزانه از مقدمات شفافیت و استانداردهای بین المللی مدیریت دولتی است. بنابر تعریف صندوق بین المللی پول، حساب واحد خزانه، ساختاری یکپارچه از حساب های بانکی دولت است که استفاده بهینه از منابع نقدی دولت را ممکن می کند. در واقع با اجرای حساب واحد خزانه، حساب های دولتی از بانک های تجاری مسدودی و به بانک مرکزی منتقل می شود؛ از این رو، هرگونه حساب دستگاهها و شرکتها و مؤسسات دولتی نزد بانکی غیر از بانک مرکزی، خلاف قانون است مگر اینکه براساس مجوز خزانه داری و تنها جهت ایجاد حساب تنخواه گردان باشد.

این قانون از این جهت مهم است که تأثیر بسزایی در انضباط مالی دولت و ایجاد سازوکارهایی برای مدیریت جریان نقدینگی و هزینه کردهای دولت دارد و می تواند از شدت کسری بودجه دولت کاسته و از استقرار دولت از بانک مرکزی و شبکه بانکی جلوگیری کند.

از این رو، طبق قوانین بودجه سال های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ که مربوط به اجرای حساب واحد خزانه است، تمامی دستگاه های دولتی مکلف شدند تا تمامی حساب های

